

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 14CoP/73/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5623201697
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Bebčák
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:5623201697.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Bebčáka, členiek senátu JUDr. Martiny Nemravovej a JUDr. Miroslavy Korbašovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, dieťa rodičov: matka B. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXXX/XX, D. B., t.č. bytom D. XXX/XX, D. B. – E., zastúpená: JUDr. Dušan Janči, advokát so sídlom Garbiarska 695, Liptovský Mikuláš a otec A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XX/X, D. B. – F., t.č. bytom C. XXXX/XX, D. B., zastúpený: JUDr. Eva Dorociaková, advokátka so sídlom 1. mája 697/26, Liptovský Mikuláš, v konaní o návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 9P/50/2023-99 zo dňa 25.10.2023, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 9P/50/2023-99 zo dňa 25.10.2023 v napadnutých výrokoch III., IV., V. 1., V. 2., V. 3., VI. 1., VI. 2 a výroku VII. p o t v r d z u j e .

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie (ďalej aj len „okresný súd“) napadnutým rozsudkom výrokom I. zveril maloletého do osobnej starostlivosti matky; výrokom II. rozhodol, že obaja rodičia sú oprávnení maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach; výrokom III. určil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 170 Eur mesačne od 01.06.2023 vždy do 20. dňa v kalendárnom mesiaci vopred k rukám matky; výrokom IV. povolil otcovi splácať zameškané výživné od 01.06.2023 do 31.10.2023 v splátkach po 20 Eur spolu s bežným výživným od vykonateľnosti rozsudku v časti výživného pod podmienkou straty výhody splátok, nezaplatením splátky výživného v plnej výške a včas; výrokom V. upravil styk otca s maloletým tak, že otec je oprávnený 1. stretávať sa s maloletým v nepárnych kalendárnych týždňoch od piatka od 15:00 hod. do nedele do 18:00 hod., 2. v párnych kalendárnych týždňoch od stredy od 15:00 hod. do štvrtku do 18:00 hod.; výrokom V. 3. určil, že otec si maloleté dieťa prevezme v školskom zariadení, ktoré dieťa navštevuje; v prípade, ak bude dieťa u matky, v mieste bydliska matky. Po skončení styku otec dieťa odovzdá v mieste bydliska matky; VI. okresný súd upravil styk otca s maloletým 1. v párnom kalendárnom roku počas vianočných sviatkov od 23.12. od 18:00 hod. do 25.12. do 18:00 hod., od 28.12. od 18:00 hod. do 30.12. do 18:00 hod., od 02.01. nepárneho kalendárneho roka od 18:00 hod. do 06.01. do 18:00 hod.; v nepárnom kalendárnom roku počas vianočných sviatkov od 25.12. od 18:00 hod. do 28.12. do 18:00 hod., od 30.12. od 18:00 hod. do 02.01. párného kalendárneho roka do 18:00 hod.; v nepárnom kalendárnom roku počas veľkonočných prázdnin určených Ministerstvom školstva Slovenskej republiky od soboty po veľkom piatku od 18:00 hod. do utorka po veľkonočnom pondelku do 18:00 hod.; v párnom kalendárnom roku počas veľkonočných prázdnin určených Ministerstvom školstva Slovenskej republiky od štvrtka pred veľkým piatkom od 9:00 hod. do soboty po veľkom piatku do 18:00 hod.; v párnom kalendárnom roku počas jarných školských

prázdnin vyhlásených Ministerstvom školstva Slovenskej republiky pre Žilinský samosprávny kraj od posledného dňa školského vyučovania pred začiatkom prázdnin od 18:00 hod. do stredy do 18:00 hod., v nepárnom kalendárnom roku počas jarných školských prázdnin určených Ministerstvom školstva Slovenskej republiky pre Žilinský samosprávny kraj od stredy do 18:00 hod. do nedele do 18:00 hod.; v nepárnom kalendárnom roku počas jesenných školských prázdnin určených Ministerstvom školstva Slovenskej republiky od posledného dňa školského vyučovania od 18:00 hod. do 30.10. do 18:00 hod.; v párnom kalendárnom roku počas jesenných školských prázdnin určených Ministerstvom školstva Slovenskej republiky od 30.10. od 18:00 hod. do 01.11.2023 do 18:00 hod.; počas letných školských prázdnin od 01.07. o 9:00 hod. do 15.7. do 18:00 hod., od 1.8. od 9:00 hod. do 15.08. do 18:00 hod.; výrokom VI. 2. rozhodol, že počas osobitnej úpravy styku otec preberá maloleté dieťa v mieste bydliska matky a po ukončení styku matka preberie dieťa v mieste bydliska otca, výrokom VII. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Okresný súd citujúc § 28 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej iba „zákon o rodine“), § 36 ods. 1 zákona o rodine, § 24 ods. 2, 3, 5, 6 zákona o rodine, § 25 ods. 2, 4 zákona o rodine, § 26 zákona o rodine, § 62 ods. 1, 2, 4, 5 zákona o rodine, § 75 ods. 1 zákona o rodine, § 76 ods. 1 zákona o rodine, § 78 ods. 1 zákona o rodine mal na základe vykonaného dokazovania preukázať, že rodičia maloletého dieťaťa sú manželia, ale nežijú v spoločnej domácnosti. Okresný súd zveril maloletého do osobnej starostlivosti matky, nakoľko prevažujúcu osobnú starostlivosť matky považoval za súladnú s najlepším záujmom maloletého dieťaťa, vzhľadom k jeho nízkemu veku a predpokladanú silnú citovú väzbu maloletého s matkou vyplývajúcu z predchádzajúcej materskej a rodičovskej dovolenky čerpanej prevažne matkou. Okresný súd nemal pochybnosti, že otec má maloletého úprimne rád a o maloletého sa chce starať v rovnakom rozsahu ako matka. Konštatoval, že v konaní o rozvode manželstva bude rozhodovať o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode manželstva po vykonaní znaleckého dokazovania. Rovnako okresný súd rozhodol o tom, že obaja rodičia sú oprávnení maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach. Okresný súd upravil styk otca s maloletým širšie, aby bola čo najlepšie zachovaná možnosť maloletého na výchovný vplyv otca, aby sa vzťah otca s maloletým budoval a prehľboval, najmä osobnou starostlivosťou otca, poskytovanou maloletému počas styku s ním, spoločnými zážitkami a vzájomnou blízkosťou. Osobitná úprava sviatkov a prázdnin má prednosť pred bežným stykom. Pri rozhodovaní o výživnom okresný súd zohľadnil čistý priemerný mesačný príjem otca vo výške 1.211,18 Eur a matky 911,83 Eur. Konštatoval, že matka je poberateľkou prídavku na dieťa vo výške 60 Eur mesačne a uplatňuje si daňový bonus. Rodičia aj maloleté dieťa majú len obvyklé výdavky na zdravotnú starostlivosť, ani jeden z nich nemá špeciálne potreby, ktoré by zvyšovali bežné náklady. Maloletému okrem výdavkov na stravu, hygienu, oblečenie, obuv, zdravotnú starostlivosť, bývanie, vznikajú pravidelné náklady na materskú školu 82 Eur mesačne. Prevažne osobnú starostlivosť o maloletého zabezpečuje matka, styk otca s maloletým bol napadnutým súdnym rozhodnutím upravený širšie. Pri preberaní a odovzdávaní maloletého dieťaťa počas bežnej úpravy styku je zaťažovaný len otec; počas sviatkov a školských prázdnin obaja rodičia maloletého rovnako. Obvyklé náklady otca na bývanie okresný súd ustálil vo výške 230 Eur mesačne na bývanie, splátka hypotekárneho úveru na nehnuteľnosť v podielovom spoluvlastníctve rodičov maloletého, ktorú užíva otec, vo výške 258,48 Eur mesačne. Náklady matky na bývanie sú 250 Eur mesačne. Obaja rodičia majú iba jednu vyživovaciu povinnosť. Otec jednorazovo v auguste 2023 zaplatil za zlatý šperk 314,10 Eur, o ktorom tvrdil, že išlo o dar z vďačnosti starej matke (z jeho strany). Na takéto výdavky okresný súd neprihliadol. Dĺžné výživné, ktoré otcovi vzniklo odo dňa podania návrhu okresný súd umožnil otcovi splácať v splátkach po 20 Eur mesačne. O trovách konania rozhodol v zmysle § 52, § 57 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“).

3. Proti výrokom III., IV., V. 1., V. 2., V. 3., VI. 1. a VI. 2. podala odvolanie matka z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. f), h) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Podľa matky sa okresný súd nedostatočne vysporiadal s viacerými skutočnosťami a nesprávne posúdil skutkový stav, keď rozhodol o určení výživného na maloletého vo výške 170 Eur mesačne, o možnosti otca hradiť zameškané výživné v splátkach a v otázkach úpravy styku otca s maloletým, čo sa týka rozsahu, avšak aj uloženia jej povinnosti prebrať maloletého v mieste bydliska otca pri realizácii styku cez prázdniny. Uvedené predstavuje neprimeranú záťaž pre ňu, ako aj pre maloleté dieťa. K rozsahu styku upraveného napadnutým rozhodnutím matka uviedla, že najlepší záujem maloletého dieťaťa, respektíve jeho nízky vek neodôvodňuje tak široký rozsah, aký bol priznaný otcovi.

Nerozporuje, že by maloletý mal mať zachované citové väzby aj s otcom, avšak vzhľadom na vek, potreby a citovú naviazanosť na ňu by mal styk otca rešpektovať aj záujem maloletého. Tak široký styk, najmä pokiaľ ide o bežnú úpravu styku môže narušiť denný a týždenný režim maloletého, čo by mohlo nepriaznivo vplyvať na jeho zdravý vývoj a vývin. Ako vhodnejšia úprava styku sa matke javí úprava styku otca s maloletým len cez víkendy, bez osobitnej úpravy týždenného styku v párných kalendárnych týždňoch z hľadiska nenarušenie režimu dieťaťa.

4. Zároveň nesúhlasila s tým, že je nutné riešiť takým komplikovaným spôsobom styk otca s maloletým, pokiaľ ide o prázdniny a sviatky, najmä, nie však výlučne cez Vianoce. Okresným súdom určený styk núti maloletého vyberať si rodičia, s ktorým strávi vianočné sviatky, čo podľa nej nie je správne. Vhodnejšia je úprava styku počas Vianoc, ktorá rozdelí na polovicu Štedrý deň, napríklad by maloletý mohol u otca tráviť 24.2. od 9:00 hod. do 12:00 hod. a následne by bol u nej. Otec by potom mohol mať maloletého na jeden z vianočných sviatkov 25.12. alebo 26.12. a následne na nový rok t.j. od 01.01. v intervale od 9:00 hod. do 18:00 hod. alebo do nasledujúceho dňa. Má za to, že je v záujme maloletého dieťaťa tráviť najdôležitejšie sviatky s oboma rodičmi a takáto úprava by bola neporovnateľne vhodnejšia. Rovnako by to malo byť počas veľkonočných sviatkov, kde Veľkonočný pondelok a s ním spojené tradície je vhodné upraviť tak, aby mohol byť maloletý s oboma rodičmi. Maloletý by mohol, napríklad "oblievať" a "vyšibať" obe strany svojej rodiny. Napadnutý rozsudok okresného súdu podľa matky predstavuje riziko, že by maloletý mohol o časť takýchto tradícií a sviatkov prísť, čo by bolo podľa nej proti záujmu maloletého. Rešpektuje, že otec chce s maloletým byť na sviatky čo najviac, avšak prvoradá by mal byť záujem maloletého dieťaťa a aj otec by sa mal snažiť sviatky pre maloletého spraviť čo najlepšie a umožniť mu byť s celou rodinou, tak s rodinou svojou ako aj jej. A to každé sviatky. Podobne nevhodný sa jej zdá aj interval úpravy letných prázdnin, ktorý sa jej javí ako nevhodný. Dvojtýždňové intervaly by bolo podľa matky vhodnejšie zmeniť na prípadný týždňový interval, t.j. jeden týždeň v júli a jeden týždeň v auguste. V neposlednom rade pripomenula, že ak by aj bol takto určený styk, ktorý je doslova podľa nej proti záujmu maloletého, ak by ho nerešpektovala na želanie samotného maloletého, mohla by sa dostať do situácie, kedy by otec využil možnosť núteného výkonu rozhodnutia, čo by mohlo na ňu pôsobiť šikanózne. Pokiaľ ide o výšku výživného 170 Eur mesačne, nepovažuje ju za dostatočnú na zabezpečenie potrieb maloletého. Takto určené výživné nepokryje ani len náklady na bežnú stravu, ošatenie, nie to na potreby a rozvoj osobnosti maloletého. Dokonca pri posúdení výdavkov a príjmov otca, ale aj jeho majetkových pomerov je možné uvažovať o vyššom výživnom. Otec uviedol, že daroval svojej matke šperk v hodnote 314,10 Eur, okrem toho mal nakúpiť veci pre maloletého v hodnote 300 Eur a hračky v hodnote 150 Eur. Taktiež jej dal na maloletého jednorazovo sumu 700 Eur. Z uvedeného vyplýva, že dokázal zo svojho príjmu od mája 2023 do októbra 2023, teda za 5 mesiacov vyčleniť sumu 1.364,10 eur, čo na jeden mesiac v priemere predstavuje sumu 272,82 Eur. Už len z toho je zrejmé, že je v možnostiach a schopnostiach otca platiť 270 Eur mesačne. Ak by sa zohľadňovali len sumy, poskytnuté otcom výlučne na maloletého ide o sumu 210 Eur mesačne, čo je rádovo vyššie než súdom priznané výživné. Otec si rovnako ponechal spoločný byt, čím sú jeho majetkové pomery násobne vyššie než jej pomery.

5. Kolízny opatrovník vo svojom vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že sa stotožňuje s napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie vo všetkých výrokoch.

6. Otec vo svojom vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie považuje za vecne správny a navrhuje ho potvrdiť. Podotkol, že na Okresnom súde Liptovský Mikuláš sa pod sp.zn. 9P/51/2023 vedie konanie o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode manželstva, v ktorom sa domáha zverenia maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. V uvedenom konaní bolo za účelom doplnenia dokazovania nariadené znalecké dokazovanie. Pokiaľ ide o matkou zvyrazňovaný nízky vek maloletého dieťaťa, otec uviedol, že maloletý bude mať 5 rokov, preto jeho vek nie je taký nízky, aby určité obdobie nedokázal byť bez matky. V rámci posledných stykov, ktoré mu matka umožnila realizovať len každý druhý víkend, maloletý viackrát a opakovane uviedol, že mamu prosil, aby mu umožnila s ním zostať dlhšie, čo sa však nestalo. Matka širší styk s maloletým, napriek jeho snahe a žiadostiam, neumožnila. Má eminentný záujem podieľať sa na výchove a starostlivosti o maloletého už od opustenia spoločnej domácnosti matkou, avšak zo strany matky mu je to upierané. Matka sama stanovovala časy, kedy môže maloletého vidieť, kedy nie. V rámci konania mu uviedla, že budú fungovať v režime, kedy sa bude stretávať s maloletými len každý druhý víkend, pretože si tak ona želá, a to len od soboty do nedele. Do júna 2023 žil s matkou a maloletým v spoločnej domácnosti, následne matka podala návrh na rozvod

manželstva. Do tohto obdobia bol zvyknutý tráviť s maloletým každý deň, aktívne o neho zabezpečovať osobnú starostlivosť, odovzdával a preberal ho z predškolského zariadenia, aktívne s ním trávil voľný čas. Dokonca v čase, keď matka nastúpila do nového zamestnania, bol s maloletým na rodičovskej dovolenke, počas ktorej vykonával s maloletým všetky obslužné činnosti. Nie je mu zrejmé, ako sa z jedného dňa na druhý, mohol tak markantným spôsobom zmeniť postoj matky k otázke zabezpečovania starostlivosti o maloletého. Matka mu taktiež obmedzuje kontakt s maloletým cez videohovor. Keď sa matke snažil dovolať v čase, na ktorom sa predtým dohodli, telefón nedvíhala, neodpovedala na SMS správy. Aj v rámci pojednávania uviedol, že jeho zamestnávateľ je ochotný mu upraviť pracovnú dobu tak, aby mohol zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého v rozsahu ako bola určená napadnutým rozsudkom. Rozsah styku určený okresným súdom je primeraný veku, citovým a vývinovým potrebám maloletého, na čo reflektuje aj samotné vyjadrenie kolízneho opatrovníka, ktorý navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Pokiaľ ide o výšku vyživovacej povinnosti má za to, že ide o konanie na čas do rozvodu manželstva, preto určil okresný súd výživné s poukazom na jeho aktuálne schopnosti a možnosti, ako aj majetkové pomery. Zároveň okresný súd zobral do úvahy, že maloletému aj nad rámec výživného zakupuje ošatenie, hračky, hradí náklady na výlety a iné aktivity, uhrádza náklady na nehnuteľnosť, ktorú majú s matkou maloletého v podielovom spoluvlastníctve, nakoľko ju nadobudli pred uzatvorením manželstva.

7. Matka vo svojej odvolacej replike uviedla, že tvrdenia otca považuje za účelové a ničím nepodložené. Maloletý sa s otcom stretáva a nie je pravdou, že by mu v styku s maloletým bránila. Sleduje len záujem maloletého dieťaťa, najmä to, aby mal riadny režim, jednotnú výchovu od oboch rodičov, aby boli zabezpečené podmienky na jeho zdravý vývoj a vývin. Otec žiadnym spôsobom nepreukázal, že by mu bolo akýmkoľvek spôsobom bezdôvodne bránené v styku s maloletým, dokonca proti vôli maloletého, respektíve proti jeho záujmu. Rovnako do dnešného dňa otec nepreukázal, že by mu v práci dokázali upraviť pracovnú dobu tak, aby bol schopný zabezpečovať starostlivosť v rozsahu, v akom žiada.

8. Matka vo svojom vyjadrení k vyjadreniu kolízneho opatrovníka uviedla, že s ním nesúhlasí. Opätovne navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), po zistení, že odvolanie podal oprávnený účastník konania (§ 7 CMP) v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), preskúmal vec v rozsahu danom v ustanovení § 65 CMP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario v spojení s § 2 ods. 1 CMP) potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch podľa § 387 ods. 1 CSP, keďže dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení zákona o rodine, správne a zákonne rozhodol o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, v odôvodnení sa vysporiadal s podstatnými okolnosťami prejednávaného prípadu a s jeho závermi sa v tejto časti odvolací súd v celom rozsahu stotožnil a poukazuje na ne cez úpravu v § 387 ods. 1, 2 CSP tak, ako sú uvedené v písomnom vyhotovení rozsudku súdu prvej inštancie.

10. Predmetom konania na súde prvej inštancie bola úprava výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas do rozvodu manželstva. Súd prvej inštancie maloletého zveril do osobnej starostlivosti matky, obom rodičom určil právo a povinnosť maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach, určil vyživovaciu povinnosť otca k maloletému dieťaťu vrátane povinnosti otca uhradiť zameškané výživné a upravil styk otca s maloletým. Predmetom odvolacieho konania boli výroky rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bola otcovi uložená povinnosť prispievať na výživu maloletého dieťaťa, závislý výrok o zameškanom výživnom otca na maloleté dieťa ako aj tie, ktorými bol upravený styk otca s maloletým dieťaťom, jeho rozsah, i spôsob jeho preberania/ odovzdávania. Proti výrokom, ktorými okresný súd upravil výkon rodičovských práv a povinností k maloletému v otázke jeho zverenia, oprávnenia zastupovať a spravovať jeho majetok, odvolanie podané nebolo.

11. Odvolací súd vyhodnotil odvolanie matky voči výrokom rozsudku, ktorými súd prvej inštancie upravil otázku výšky vyživovacej povinnosti otca k maloletému dieťaťu a rozsah jeho styku s maloletým dieťaťom ako nedôvodné. K tomuto zhŕňajúcemu záveru odvolací súd uvádza nasledovné:

12. V danej veci sú nepochybne dané špecifické okolnosti, keď bolo preukázané, že otec rešpektoval zverenie maloletého do osobnej starostlivosti matky na čas úpravy výkonu rodičovských práv

a povinností k maloletému do rozvodu manželstva, tým, že ustúpil vo svojom návrhu na zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti. Úprava výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu je predmetom aj ďalšieho konania vedeného na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp.zn. 9P/51/2023, avšak na čas po rozvode manželstva rodičov maloletého. Ako vyplýva z obsahu spisového materiálu, v danom konaní bolo nariadené znalecké dokazovanie zamerané na zistenie najvhodnejšej formy starostlivosti rodičov o maloleté dieťa na čas po rozvode manželstva. V aktuálnom konaní súdom prvej inštancie u otca neboli zistené žiadne také okolnosti, ktoré by mu bránili v stretávaní sa s maloletým v ním určenom rozsahu, naopak, otec sa chce čo najviac podieľať na výchove maloletého a tráviť s ním čo najviac času. Jeho snaha o čo najširší rozsah stretávania naráža na nesúhlas matky, pričom odvolací súd matkou tvrdenú snahu o umožnenie a podporu stretnutí otca s maloletým, nepovažuje za úprimnú vzhľadom aj na jej vyjadrenia prezentované v konaní. Na jednej strane matka mala záujem otcovi poskytnúť širší rozsah styku (zápisnica z pojednávania zo dňa 25.10.2023, čl. 92 spisu okresného súdu) „výmenou“ za vyššie výživné („...matka bola ochotná a súhlasila s tým, že chlapec by sa stretával s otcom aj v ten nepárny týždeň od pondelka do štvrtku v rozpätí tých dvoch, troch hodín, avšak z dôvodu toho, že otec nesúhlasil s nami už ustúpeným výživným, výškou výživného na 150 Eur, ale trval na tých 130 Eur, k danej rodičovskej dohode nedošlo.“), na druhej strane v odvolaní napriek deklarovanej snahe o ústretovosť, uvedomujúc si podľa jej vlastného vyjadrenia právo maloletého na citové väzby s otcom, uvádza argumenty tak, aby sa styk realizoval iba striktné, resp. len podľa jej predstáv.

13. K námietke matky, že široký styk otca s maloletým, najmä pokiaľ ide o bežnú úpravu styku, môže narušiť bežný a týždenný režim maloletého, čo by mohlo nepriaznivo vplyvať na jeho zdravý vývoj a vývin, odvolací súd poznamenáva, že v podstate každé maloleté dieťa, špeciálne deti v nízkom veku, majú určený svoj život v harmonograme, ale za nevyhnutnosť jeho „narušenia“ sú zodpovední rodičia. Rodičom nič nebránilo žiť tak, aby ich maloleté dieťa žilo v ideálnej rodine. Keďže to nezvládli, a ani neboli schopní dohodnúť sa na úprave styku otca s maloletým dieťaťom, reflektujúcej na najlepší záujem svojho maloletého dieťaťa, bolo práve úlohou súdu v kontexte konkrétnych okolností prejednávanej veci o styku rozhodnúť autoritatívnym výrokom. Rozsah úpravy styku, podľa odvolacieho súdu, vôbec nie je široký, ako tvrdí matka, zodpovedá zákonnej úprave. Odvolací súd uvádza, že z obsahu vykonaného dokazovania je možné prijať záver, že otec prejavuje riadny záujem o stretávanie sa s maloletým, pričom aj maloletý prejavuje záujem o styk s otcom, ku ktorému ma vytvorený citový vzťah, nespochybnený matkou. Keďže maloleté dieťa bolo zverené do osobnej starostlivosti matky, otec má možnosť zúčastňovať sa osobne na jeho výchove len prostredníctvom pravidelnej realizácie styku, počas ktorej môže v plnom rozsahu realizovať svoju úlohu otca. Úprava styku maloletého dieťaťa s rodičom tvorí špeciálnu zložku rodičovských práv, preto musí byť aj úprava tohto styku v záujme maloletého dieťaťa a súd je povinný na záujem dieťaťa pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností vždy prihliadnuť. Je potrebné zohľadniť nielen právo rodiča, ktorému nebolo dieťa zverené do starostlivosti, ale aj právo dieťaťa stretávať sa s týmto rodičom. V danom prípade by nebolo v záujme maloletého dieťaťa, aby sa mimo prázdnin a sviatkov stretávalo s otcom len počas každého nepárneho víkend, pretože vzťah medzi otcom a maloletým je vrúcny so silnou pozitívnou citovou väzbou. Obmedzením styku v rozsahu ako požaduje matka (len počas nepárneho víkend), by došlo k oslabeniu vybudovaného láskyplného vzťahu medzi otcom a maloletým dieťaťom, pričom v záujme maloletého dieťaťa je, aby sa jeho vzťah k otcovi posilňoval a rozvíjal prostredníctvom dostatočne rozsiahleho času vyhradeného na realizáciu styku vzájomným osobným kontaktom. V záujme riadnej výchovy každého dieťaťa je, aby sa medzi otcom a maloletým dieťaťom rozvinul rodičovský vzťah. Preto, ak to okolnosti konkrétnej veci dovoľujú, je vhodné, aby sa styk otca s maloletým dieťaťom realizoval nielen počas víkendov, ale aj počas pracovného týždňa.

14. Pokiaľ ide o matkou namietanú komplikovanosť osobitnej úpravy styku otca s maloletým dieťaťom a určenie spôsobu preberania a odovzdávania maloletého, odvolací súd konštatuje, že okresný súd rozdelil čas prázdnin a sviatkov pomerne medzi rodičov maloletého dieťaťa, pretože medzi rodičmi osobitná úprava styku bola sporná a rovnako zaťažil oboch rodičov povinnosťami spojenými s preberaním a odovzdávaním maloletého. Odvolací súd nevzhliadol matkou zvýrazňovanú nevhodnosť úpravy styku otca s maloletým počas Štedrého dňa, resp. Veľkonočného pondelka. Odvolací súd si je vedomý, že najmä vianočné sviatky sú rodinné sviatky, matka je citovo naviazaná na maloletého a má záujem tráviť s maloletým každý jeden Štedrý deň, i keď len v rozsahu niekoľkých hodín. Nepopierateľne, Štedrý deň má veľký emocionálny a symbolický význam, a práve preto je podľa odvolacieho súdu dôležité, aby maloletý mohol tento deň prežiť stabilne, v pokoji, bez zbytočného stresu z cestovania

a zmeny prostredia, užívajúc si sviatočnú atmosféru bez prerušení. V práve takto exponovaný sviatok je zároveň žiaduce eliminovať možnosť vzniku nedorozumení a vypätých situácií, ktoré by mohli vzniknúť napríklad, ak by maloleté dieťa nechcelo opustiť domácnosť jedného rodiča a odísť do domácnosti toho druhého, maloletý by ráno dlhšie spal, a nestihol by byť pripravený v čase určenom pre začiatok styku, a podobne. Nie je možné stotožniť sa s námietkou matky, že upravený styk núti maloletého vyberať si rodiča, s ktorým strávi vianočné sviatky. Okresný súd poskytol priestor maloletému na trávenie vianočných sviatkov s oboma rodičmi, keďže za vianočné sviatky sú považované dni 24.12., 25.12. a 26.12. V roku, kedy maloleté dieťa trávi čas počas Štedrého dňa s jedným rodičom, druhý rodič má právo stráviť s ním čas počas nasledujúcich dní vianočných sviatkov, alebo Štedrý deň počas alternatívnych rokov. Rovnako sa odvolací súd stotožnil aj s úpravou styku otca s maloletým počas Veľkonočného pondelka, keďže na základe úpravy si maloletý bude môcť užiť sviatočnú atmosféru oboch rodín svojich rodičov počas alternatívnych rokov.

15. Odvolací súd sa nestotožnil s odvolacím návrhom matky upraviť rozsah styku otca s maloletým počas letných prázdnin v rozsahu jedného týždňa v mesiaci júl a jedného týždňa v mesiaci august. Matka vo svojom odvolaní neuviedla žiadny relevantný dôvod a odvolací súd nezistil žiadnu prekážku, ktorá by bránila v styku otca s maloletým nepretržite po dlhší čas ako jeden týždeň, a ani dôvod pristúpiť k zmene rozsahu styku otca s maloletým počas letných prázdnin ukrátením maloletého o dva celé týždne času s otcom oproti úprave okresného súdu. Upravený rozsah styku umožní obom rodičom a maloletému absolvovať letné dovolenky (v bežnej dĺžke 8 - 10 dní, ktoré ponúkajú cestovné kancelárie, napr. pobytom pri mori), umožní rodičom tráviť s maloletým čas efektívnejšie, zmysluplnejšie. Prijatou úpravou rozsahu styku, osobitnou aj všeobecnou, bude podľa názoru odvolacieho súdu zachovaná rovnováha v právach oboch rodičov tráviť čas so svojím maloletým dieťaťom.

16. Vo vzťahu k úprave preberania a odovzdávania maloletého počas osobitnej úpravy styku otca s maloletým, odvolací súd uvádza, že matka len všeobecne odôvodnila nevhodnosť prijatej úpravy, tvrdiac neprimeranú záťaž pre ňu a maloletého. Jej námietka neobsahuje žiadnu skutkovú a právnu argumentáciu viažucu sa vecne k napadnutému výroku. Odvolateľ je pritom povinný vymedziť, z akých konkrétnych nezákonných krokov, postupov, úkonov, úvah, hodnotení či záverov sa mal súd prvej inštancie voči nemu dopustiť v procese vydania napadnutého rozhodnutia či priamo rozhodnutím samotným a rovnako je povinný ozrejmiť svoj právny náhľad na to, prečo má ísť o nezákonnosť (tzv. odvolacie dôvody podľa § 365 – 366 CSP v spojení s § 62 – 63 CMP). Ohľadom právnej argumentácie sa odvolateľ nemôže uspokojiť len so všeobecným odkazom na určité ustanovenia zákona bez súvislosti s konkrétnymi skutkovými námietkami. Odvolateľ musí uviesť, aké aspekty dejov či okolností uvedené v rámci skutkových tvrdení považuje za základ ním tvrdenej nezákonnosti (obdobne rozsudok rozšíreného senátu Najvyššieho správneho súdu Českej republiky sp. zn. 2 Azs 92/2005). Po vykonaní odvolacieho prieskumu potom odvolací súd konštatuje, že v odvolaní matky neboli uvedené žiadne skutočnosti, ktoré by mali za následok zmenu napadnutého rozhodnutia ani v tejto časti.

17. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť (§ 62 ods. 1 zákona o rodine); vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je ich primárnou povinnosťou a z tohto dôvodu má výživné prednosť pred inými výdavkami rodičov; výživou dieťaťa sa rozumie uspokojovanie všetkých životných potrieb pre jeho všestranný telesný a duševný vývoj, teda nielen zabezpečovanie odôvodnených hmotných potrieb dieťaťa (napr. jedlo, oblečenie, obuv), ale aj potrieb, ktoré sú dôležité pre jeho výchovu a všestranný vývoj (napr. vzdelávanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby a podobne). Pri určení konkrétneho rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na odôvodnené potreby oprávneného (§ 75 ods. 1 zákona o rodine) ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery obidvoch rodičov (§ 62 ods. 2 prvá veta zákona o rodine). Schopnosti a možnosti rodičov súd zohľadňuje podľa všetkých relevantných hľadísk, najmä z hľadiska ich veku, zdravotného stavu, dosiahnutej kvalifikácie, možností ich uplatnenia a podobne; podľa súdnej praxe, pri rozhodovaní o určení výživného na maloleté dieťa je povinný prihliadnuť na celkové majetkové pomery povinného a tzv. potencialitu príjmov, t.j. k jeho zjavne nevyužitým schopnostiam. Pri určení výšky výživného je rozhodujúci príjem, ktorý rodič reálne mohol dosahovať a nie príjem, ktorý fakticky dosahuje, pretože princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity; v zmysle § 62 ods. 5 zákona o rodine je rodič povinný plne rešpektovať svoju vyživovaciu povinnosť a svoje výdavky usmerniť tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti nebolo ohrozené a s využitím svojich subjektívnych vlastností a pracovných príležitostí si organizovať svoje pracovné aktivity tak, aby mal reálnu možnosť si riadne plniť svoju vyživovaciu povinnosť (obdobne i rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Cdo/165/2017 zo

dňa 27.11.2018). Pri posudzovaní potenciality príjmov musí súd postupovať veľmi prísne a zhodnotiť všetky relevantné okolnosti, ktoré sa v konaní preukážu; zákon o rodine výslovne zakotvuje povinnosť rodiča živiť svoje dieťa (§ 62 ods. 1 zákona o rodine) a pokiaľ sa rodič vzdá príjmu, z ktorého by vedel zabezpečiť výživu pre svoje dieťa bez vážneho dôvodu, je povinnosťou súdu jeho príjem posudzovať z jeho potenciálnych možností. Potenciálny príjem nie je ten, ktorý povinný fakticky zarobí, ale to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosti, zručnosti, pracovné skúsenosti a tiež situáciu na trhu práce. Odvolací súd poukazuje na to, že uplatnenie princípu potenciality príjmov je namieste aj v prípade úmyselného protiprávneho konania povinného majúceho znaky trestnej činnosti, za ktoré bol vzatý do väzby a následne mu bol súdom uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, pri výkone ktorého došlo k poklesu alebo až strate jeho príjmov (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/236/2018 zo dňa 20.02.2019).

18. Odvolací súd na základe preskúmania rozsudku súdu prvej inštancie aj v napadnutom výroku o určení výživného nezistil okolnosti, ktoré by viedli k záveru o nesprávnosti rozhodnutia o určení sumy výživného na maloletého vo výške 170 Eur mesačne k rukám matky. Súd prvej inštancie rešpektoval zákonné kritéria rozhodujúce pre stanovenie rozsahu vyživovacej povinnosti a správne určil vyživovaciu povinnosť otca s ohľadom na vek, zdravotný stav maloletého dieťaťa, aktuálne opodstatnené životné náklady a rozsah styku otca s maloletým. Zároveň súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení zákona o rodine a zákonne vo veci rozhodol, pričom v odôvodnení sa vysporiadal so všetkými podstatnými skutočnosťami, ktoré tvorili podklad jeho rozhodnutia. Odôvodnenosť tejto výšky výživného súd prvej inštancie podrobne vysvetlil v odseku 22. napadnutého rozsudku, s ktorými dôvodmi sa odvolací súd plne stotožňuje bez potreby ich opakovať. Matka v odvolaní neuviedla žiadne podstatné skutočnosti, ktoré by spochybňovali závery súdu prvej inštancie, pričom odvolací súd poukazuje na jej ochotu dohodnúť sa s otcom na nižšom, ako súdom prvej inštancie určenom výživnom pre maloleté dieťa. Odvolací súd zastáva názor, že súd prvej inštancie dôsledne vyhodnotil odôvodnené potreby maloletého a zistil okolnosti rozhodujúce pre posúdenie schopností, možností a majetkových pomerov otca aj matky. V tejto súvislosti k odvolacej námietke matky, že otec bol schopný zo svojho príjmu zakúpiť matke šperk a nakúpiť veci a hračky pre maloletého, odvolací súd uvádza, že okresný súd pri svojom rozhodovaní na náklady spojené s kúpou šperku neprihliadol. Pokiaľ ide o kúpu vecí pre maloletého, podľa odvolacieho súdu je len prirodzené a žiaduce, že otec finančné prostriedky investuje na zabezpečenie potrieb maloletého dieťaťa. Pokiaľ ide o tvrdenie matky, že otec si ponechal spoločný byt, odvolací súd poznamenáva, že tento byt je v spoločnom vlastníctve rodičov, matka je rovnako ako otec jeho vlastníčkou, preto nie je možné prijať jej názor o násobne vyšších majetkových pomeroch otca oproti nej vyplývajúcich z vlastníctva tejto nehnuteľnosti.

19. Rovnako aj dlh na výživnom za obdobie od 01.06.2023 do 31.10.2023 v sume 350 Eur súd prvej inštancie určil podľa odvolacieho súdu správne a správne umožnil otcovi vzhľadom na jeho výšku jeho splatenie v splátkach po 20 Eur mesačne spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok.

20. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch a súvisiaci výrok o trovách konania potvrdil ako vecne správne rozhodnutie cez úpravu v § 387 ods. 1, 2 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP a v podrobnostiach naň opäť i na tomto mieste odkazuje.

21. O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 a § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

22. Toto rozhodnutie krajského súdu bolo prijaté hlasovaním senátu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n**ie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Podľa § 430 CSP, rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 431 CSP, dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Podľa § 421 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 432 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie vecí, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Podľa § 433 CSP, dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Podľa § 434 CSP, dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa § 435 CSP, v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.